

RIJEČ UREDNIŠTVA

KAKO DALJE S OVOM RUBRIKOM

U Šumarskome listu 7-8/2014. nakon neopravdane kritike tadašnjeg vodstva Hrvatskih šuma d.o.o., tema ove rubrike bila je ukazati na njenu zadaću. Između ostaloga, naglasili smo kako Uredništvo prenosi „riječ šumarske struke“, i da bi s obzirom na širinu i sveobuhvatnost činjenica glede šuma i šumarstva, pametnima i u politici i u šumskom gospodarstvu mogla poslužiti da shvate koliko to bogatstvo imamo u svojim rukama te kako bi s njime valjalo upravljati onako kako smo učili tj. na znanstvenim i stručnim načelima. U nastavku podsjetili smo čitateljstvo na neke od tema o kojima smo pisali, upućujući na brojeve Šumarskoga lista u kojima se mogu naći odnosni tekstovi. No, uz brojeve 1-2 Šumarskog lista, svake godine priložen je i Godišnji sadržaj u kojemu zainteresirani mogu naći sve naslove tema ove rubrike.

Listajući te godišnje sadržaje samo 4-5 godina unatrag, pa slijedom istih čitajući tekstove odnosnih tema, neupitno se nameće pitanje: da li je bar u glavnim segmentima poslušana riječ struke, ili je to bilo „gluhome dobro jutro“? Najbolje bi bilo da svaki čitatelj, a posebice odgovorni za sadašnje stanje struke, odgovori na to pitanje, makar i pred ogledalom, ako se ustručava reći javno. No, većina šuti, a odgovorni se ljute na kritiku, ne pružajući argumente da pobiju činjenice. Nema nam druge nego ponovo tražiti odgovore na pitanja, ili „zatvoriti“ ovu rubriku.

Primjerice, očekuje se donošenje novog Zakona o šumama koji se u Općim odredbama, čl. 2., točka 3 oslanja na Nacionalnu strategiju za šume i Nacionalni programa za šume, a članak 3., točka 3 prijedloga Zakona upućuje na „primjenu načela potrajnog gospodarenja šumama u svrhu trenutnog i budućeg ispunjavanja odgovarajuće **ekološke gospodarske i društvene funkcije** na lokalnoj, nacionalnoj i globalnoj razini, uvažavajući socioekonomsku važnost šuma i njihovo pridonošenje ruralnom razvoju“. U nastavku se uz održivo gospodarenje šumama i višenamjensku ulogu šuma ukazuje na **učinkovito korištenje resursa**, a u članku 4. navedene su **općekorisne funkcije šuma**. Sve lijepo piše, no držimo li se mi tih načela ili njima pretpostavljamo klasičan profit, smanjujući radove koje šumu drže u optimumu i osiguravaju sve općekorisne funkcije šume. Kako to da uz lijepo obrazloženje svih funkcija šume još nismo uspjeli uvjeriti sve korisnike da nije obveza i dužnost samo šumarstva, već i svih ostalih sudjelovati bar djelimično u financiranju njezinih benefita.

Imali smo prigovor na čl. 65. (1) kojim se oslobađaju naknade za općekorisne funkcije šuma u iznosu od 0,0265 % godišnjeg prihoda oni s prometom manjim od 1,000.000 kn, a Ministar to podigne na 3,000.000 kn. Popotom iznos ubrane ukupne te naknade od do sada 5 % za znanost, smanji na 1 %. Naravno, pretpostavljamo kako bi mogli opravdati epitet Hrvatske kao zemlje znanja!

Glede učinkovitog korištenja resursa zadanog u Nacionalnoj strategiji za šume nema pomaka, jer se i nadalje posluje neracionalno, odnosno netržišno. Ustanove koje gospodare šumama u vlasništvu Republike Hrvatske Zakonom, čl. 16. (7), obvezuju se prodavati drvene sortimente javnim nadmetanjem, ali drvene sortimente javnog šumoposjednika (Hrvatske šume d.o.o.) ne. Kažu, podigli smo cijene drvnim sortimentima za prosječno 5 %, a onda smo „finalistima“ dali bonus od 25 %. Kojim finalistima i tko će podmiriti šumarijama manjak prihoda? Pravih finalista gotovo i nema. Kada se na televiziji hvali izvoz drvene industrije, stidljivo se priznaje da je to u većini drvna sirovina i poluproizvodi s malom dodanom vrijednošću – od namještaja nismo vidjeli primjerice regale, krevete, stolove i dr., nego samo ojašćeni namještaj, a tu su negdje i sjedala za autobuse, koja se kažu ubrajaju kao finalni proizvod drvene industrije. Potvrdu rečenog dobili smo nedavno i na televiziji u intervjuu gosp. Karduma s direktorom „Emezete“, koji na sugestiju da u svojim trgovinama ima mogućnost ponude hrvatskog namještaja pita: „kojeg namještaja – njega nema“! Rekli bi ljudi – „tko je tu lud“. No, drveni sortiment kao nacionalno bogatstvo nemilice se rasipa, da bi se napunili privatni džepovi. Štitimo kažu male pilanare, bez uvida u kapacitete u odnosu na raspoloživu drvenu sirovinu, broj zaposlenih, koje starosne i stručne razine te za koga proizvode piljenu građu. Za burzu piljene građe sigurno ne, jer nje nema kao što nema niti svojevremeno proklamirane i profanirane burze ribe. Uglavnom su to proizvodi za Bliski istok, s minimalnom dodanom vrijednosti. Glede proizvodnje drvnih peleta od 1,2 % svjetske proizvodnje, čime se hvali Drvni klaster, pravo pitanje bilo bi: od koje drvene sirovine se proizvode i što bi se dogodilo kada ne bi troškove sušenja sirovine kompenzirali nabavom drvnih sortimenata po netržišnoj cijeni. O proizvodnji parketa, kao proizvodu tzv. „dorade“, u više smo navrata izrekli svoje mišljenje.

Uredništvo